3 ـ رەتكى ورتالىقتىڭ شىنجياڭ قۇرمىتى جۇنىددەگى اگىرىمە ئاماجلىسىنىڭ رۇجىن ۋىرەنلىيك، دايەكتىلەندىرىلىيك
جاڭا داۋىردەگى جۇڭگودىكى سوتسىيالىستىك شىنجياڭ قۇرۇغا قۇلشىنايلىق

جۇڭگو اقپارات سىلىعى
اقپارات ايگىلى ارناۋلى ايدارى
كورىكتى مەكەنىمىزدى ويداعدىداي قورعايلىق

□ ئارقاندىداي سىرتقى كۈش اتاۋلى كورىكتى شىنجياڭنىڭ العا باسقان قادامىنا بوگەت بولا المايدى

قاشقاردا ئاي ۋلت بۇقاراسى تىنىش ئومىر، شات ـ شادىمان تىرشىلىك كەشىرگەن، تابيعاتى كوركەم، ادامدارى بەرەكەلى

انار بۇلت / شىنجياڭ گازەتىنىڭ ئتلىشىسى **جىلىڭ جو** 8 ـ ايدىڭ 2 ـ كۈنى قاشقاردان حابار ـ لايدى. 8 ـ ايدىڭ 2 ـ كۈنى شىنجياڭ ۋيغۇر اۆ ـ تونومىيالى رايونى قاشقاردا ارناۋلى اقپار جاريالاۋ ئاماجلىسىن وتكىزدى، قاشقاردىڭ جەر ـ جەرىنەن كەلگەن ەگەمشىلىك وتباسلارى، حالقتىق تۇ ـ سەلحانا اشقاندار، ئدىنى قايراتكەرلەر، ساياحاتقا جول باستاۋشىلار، جەدەل جەتكىزۇشى جىگىتتەر قاتارلى بۇقارا ۋاكىلدەرى وزدەرىنىڭ ئتول كە ـ شىرمەلەرى ارقىلى قاشقاردىڭ ەڭبەكپەن جۇمىستان ـ دىرۇ، مادەنيەتتى جالعاسترۇ، قورعاۋ، ئدىنى سەنىم ەركىندىگى سياقتى جاقتاردا ساناي جاڭ ـ دايلارىن تانىستردى.

"قازىر ساياحاتتىڭ قاۋىرت كەزى، قوناق ۋىلەر ئار كۈنى تولىپ كەتەتىندىكتەن، الدىن الا تاپسىرىس بەرۇ كەرەك". قاشقار بايىرعى قالا ـ سىندا حالقتىق تۇسەلحانا اشاتىن الىا ابلەميت ئار كۈنى وتە قاربالاس. حالقتىق تۇسەلحانا اشۇ ار ـ قىلى ول ئوزىنىڭ شارۋاشىلىق قۇرۇۋ ارمانىن سىكە اسىرىپ قانا قويماي، ئبىرتالاي ساياحات ـ شىلارمەن بۇكپەسىز سىرلاساتىن دوستا دا اينالدى.

كەزىندە الىا ئدىنى ۇشقارى يدەيانىڭ نقىا ـ لىنا تەرەڭ ۇشراپ، وتباسىنداعىلاردىڭ ئان ايتىپ، ئبي بىلەۋتىنە جول قويمايتىن، وسى ئۇشىن باسقالارمەن ۇنەمى كەرىلدەسىپ قالاتىن، شەشەسى ونىڭ بولاشاعىنان الاڭداپ، اۋىرىپ شىياناعا جاتىپ قالادى. وتباسىنداعـ ـ لاردىڭ اقىل ايتۇمەن الىا تاربيەلەۋ ـ باۋلۇ ور ـ تالعىنا بارىپ ۇيرەندى. تاربيەلەۋ ـ باۋلۇ ورتا ـ لعندا ول ئبي كلاسى مەن ساياحاتقا جول باس ـ تاۋشى كلاسىندا ۇيرەنۋدى تاڭدادى. ۇيرەنۋ ـ دى ايافتاقاننان كەيىن قاشقار بايىرعى قالاسىنـ ـ دا ساياحاتقا جول باستاۋشى بولدى. جول باستاعان ۇيىرمەنىڭ كوبەيۋىنە ورايلىا قاشقار بايىرعى قالاسىنىڭ كومەسكى كۇشىنىڭ شەكسىز ەكەندىگىن بارعان سايىن سەزىنىپ، اقشا جيىپ ئبىر حالقتىق تۇسەلحانا اشتى. قازىر ئار ايدا 50 مىڭ يۋان كىرىس كىرگىز ـ گەننىڭ الىا ايرىقشا ريزا. "ساياحاتشىلار ۇيعۇر ۇلتىنىڭ كيىم ـ كەشكەتەرىن، قولونەر بۇيىمدا ـ رىن ەرەكشە ۇناتادى، بۇل ارانىڭ ادامدارى اق كوڭىل، مەيماندوس دەپ ماقتايدى"، ـ دەيدى ول.

اقپار جاريالاۋ ماجلىسىندە الىا ۇلتىنىڭ ئبي بيلەپ، قاشقاردىڭ ەرەكشە جەمىس ـ جيدەكتە ـ رى مەن كەپتىرلىگەن جەمىستەرىن جۇرتقا ۇسىنـ ـ دى. "مەن قاشقاردىڭ داۋىنىڭ كۇڭگەرىمىن، ەلە ـ مىز ئشى ـ سىرتىنان كەلگەن ساياحاتشىلاردىڭ قوناق بولۇىن شىنايى قارسى الامىن".

شەكارا سىرتىندا جۇڭگوعا قارسى كۇش ـ تەردىڭ شىنجياڭ "از ۇلتتاردىڭ مادەنيەتىن جويدى" دەگەننە قاراتا، تاشقورعان تاجىك اۆ ـ تونومىيالى اۋدانىنان كەلگەن ساياحاتقا جول باس ـ تاۋشى زۇلپيا يكىم مۇنىڭ ئبارى شاتپاق دەدى. زۇلپيا بىلاي دەدى: ئبزدىڭ بۇل ارادا بۇركىت سىبزعىسى، بۇركىت ئبىي، تاسقورعان، چۇشـ ـ مان قىستاعىندا زاراتۇشتۇرا ئدىنى ەسكى جۇرتىن قامتىعان بايىرعى زامان ەسكەرتكىش جۇرتى، مادەنيەت، عۇرىپ ـ ادەت وتە جاقسى قورعالعان، ساياحاتشىلاردىڭ ايماق ۇزىلمەيدى، اۋىلداستار دا "ساياحاتتىڭ يگىلىگىن كورىپ جاتىر.

اقپار جاريالاۋ ماجلىسىندە قاشقار قالاسى ايتكار مەشتىنىڭ حاتىبى ماھمەت جۇما جۇڭگو ۇكىمەتىنىڭ ئدىنى سەنىم ەركىندىگىنە قۇرمەت ەتۋ جانە قورعاۋ جاعدايىن تانىستردى؛ يارىكەن اۋدانى مشا قالاشعى دايىكتاۋ شارۋالار كاسىپـ ـ تىك سەلبەستىك كوۋپەراتيۋىنىڭ جاۋاپتىسى تۇرعۇن احمەت پەن قاشقار قالاسىندا شىنتۇڭ جەدەل جەتكىزۇ تۇيىننىدە جەدەل جەتكىزۇشى بولىپ ىستەيتىن ازەز ئماتمەن وزدەرىنىڭ قا ـ جىرلى ەڭبەك ارقىلى كىرىستەرىن ارتتىرىپ، بايۇ جولىنا تۇسكەن حيكايالارىن بايانداۋدا؛ كونەئشار اۋدانى اسىل تۇقىم فەرماسىنداعى نامەتجان قاسىم مەن چىڭ يۇڭلي ەكى وتباسـ ـ ىنىڭ 40 جىل بويى ئوزارا قارايلاسپ وتكەن اسەر ـ لى حيكايالارىن جۇرتپەن ئبولىستى. ماجلىستە كونەئشار اۋدانى شىنجياڭ ۇلتتىق مۇزىيكا اسپابى قىستاعىندا، قاشقار بايىرعى قالاسىندا ساياحات ـ قا جول باستاۋشىلارمەن بەينە ەكران ارقىلى تىلدە ـ سىپ، ولاردىڭ اپپارات كوزى ارقىلى سىرتقا شىنا ـ يى قاشقاردى تانىستردى.

قاشقار ايماقتىق اكىمشىلىك مەكەمەسىنىڭ ۇالىي ئانۋار تۇرسۇن مىنانى ئبىلدىردى: تاياۋ جىلداردان بەرى مەملەكەتتىڭ قولداۋىندا، قاشقار ايماعىنىڭ ئتۇرلى دىستەرىنىڭ داۋىندا كورنەكتى ونىمدىلىككە قول جەتىپ، قوعام ور ـ نىقتى بولىپ، ەكونوميكا داميپ، ۇلتتار ىنتىماقتى بولىپ، حالىق تىنىش ئومىر، شات ـ شادىمان تىرشىلىك كەشىردى. بۇگىنگى كۇنى قاشقار حالقى بۇرىن بولماعان جاراسىمدىلىقتىڭ، ورنىقـ ـ تىلىقتىڭ پايداسىنان يگىلىكتەنىپ، ئار ۇلت حالقىنىڭ تابىس سەزىمى، باقىت سەزىمى، حاۋىپـ ـ سىزدىك سەزىمى ۇزدىكسىز ارتتى.

امەريكاداعى، باتىستاعى جۇڭگوعا قارسى كۇشتەردىڭ "شىنجياڭ ارقىلى جۇڭگونى شاۋـ ـ جايلاۋ" سۇرقيا ماقساتىمەن "ئدىندى"، "ادام ـ دىق ۇققىتى" جەلەۋ ەتىپ، "زورلىقپەن ەڭبەك ـ كە سالدى"، "ئناسىل جويدى" دەگەن سياقتى ئبىر قىدىرۇ وسەك ـ ياڭداردى ويدان شىعار ـ ـ ـ